

rer, at afholde udgifterne. Hvis modparten taber sagen, vil der dog som hidtil være adgang til at pålægge denne omkostningerne efter § 247.

Til § 199

Det foreslås, at § 198 skal finde tilsvarende anvendelse på en part, som har antaget en rettergangsfuldmægtig uden juridisk kandidateksamen, der ikke kan yde den nødvendige bistand. Formålet med bestemmelsen er ligesom ved § 198 at sikre, at parten har den nødvendige bistand, så retten ikke henvises til at træffe afgørelse på et klart utilstrækkeligt grundlag.

Til § 200

Bestemmelsen indeholder bl.a. regler om virkningerne af, at parten er repræsenteret ved rettergangsfuldmægtig.

Af *stk. 1* fremgår det således, at rettergangsfuldmægtigens handlinger eller undladelser inden for bemyndigelsesområdet er lige så bindende for parten, som var de foretaget af parten selv. Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i kapitel 3, § 8.

Af *stk. 2* fremgår det, at parten ikke er afskåret fra selv at udtale sig under retsmøderne, selv om parten lader sin sag føre ved en rettergangsfuldmægtig. Denne regel, som ikke findes i retsplejeloven, svarer til den danske retsplejelovs § 267. Det forudsættes, at parten i forbindelse hermed har adgang til at tilbagekalde eller berigtige oplysninger om sagens faktiske forhold, som rettergangsfuldmægtigen måtte være fremkommet med, jf. herved princippet bag den danske retsplejelovs § 263, stk. 2.

Retten kan efter *stk. 3* opfordre en part, som møder ved rettergangsfuldmægtig, til at møde personligt, jf. herved den gældende bestemmelse i kapitel 3, § 9. Dette kan bl.a. ske med henblik på forligsforhandlinger eller for at udøve den spørgeret og vejledningspligt mv., som følger af §§ 175 og 177. Retten kan dog ikke pålægge parten at møde personligt, og den part, der undlader at møde op, kan alene udsættes for de skadevirkninger, som måtte være forbundet med, at parten undlader at ytre sig, jf. herved § 176. Om indkaldelse til at møde personligt for at afgive partsforklaring, se § 196, stk. 3.

Kapitel 17

Sagens anlæg

Saglig kompetence

Til § 201

Efter bestemmelsen skal retten af egen drift påse, om den har saglig kompetence til at behandle sagen. Hvis dette ikke er tilfældet, skal sagen om muligt henvises til rette domstol. Situationen kan f.eks. forekomme, hvis en almindelig sag anlægges ved Retten i Grønland, eller hvis en sag anlægges ved en kredsret, selv om den i medfør af en særlig lovbestemmelse hører under Retten i Grønland. Retten i Grønland kan dog beslutte at færdigbehandle sagen, hvis kompetencepørgsmålet først rejses på et sent tidspunkt under sagens behandling. Kan henvisning ikke ske, afviser retten sagen ved dom. Reglerne om saglig kompetence findes i §§ 55-60 og er omtalt i betænkningens afsnit VI, kap. 5.4.1.3.

Til § 202

Efter bestemmelsen kan parterne aftale, at en sag, som hører under Retten i Grønland som 1. instans, skal behandles af kredsretten. En sådan aftale mellem parterne hindrer dog ikke kredsretten i at henvise sagen til Retten i Grønland efter den foreslåede bestemmelse i § 56, hvis sagen er juridisk kompliceret.

Stedlig kompetence

Sagsøgte bopæl eller opholdssted

Til § 203

Stk. 1-2 svarer til de gældende regler i kapitel 3, § 1, hvorom der henvises til betænkningens afsnit IX, kap. 2.1.1. Efter *stk. 3* kan en sag, hvor sagsøgte hverken har bopæl eller kendt opholdssted, anlægges i den retskreds, hvor denne sidst har haft bopæl eller opholdssted. Der er valgfrihed mellem den sidst kendte bopæl og det sidst kendte opholdssted. Bestemmelsen svarer til den danske retsplejelovs § 235.

Erhvervsdrivende

Til § 204

Bestemmelsen omfatter alene fysiske personer, og det er en betingelse, at den erhvervsmæssige virksomhed har en sådan tilknytning til et bestemt sted, at virksomheden kan siges at være udøvet fra dette sted. Udøves virksomheden fra stadigt skiftende steder, er bestemmelsen uanvendelig, og sagen må anlægges